

Animo voor angus als alternatief kruisingsras

De ki-cijfers over het afgelopen boekjaar tonen een opmerkelijke stijging in het gebruik van aberdeen-angusstieren. Het vleesras wordt ingezet voor de gebruikskruising als alternatief voor Belgisch witblauw. De kalfjes worden gemakkelijk geboren, maar brengen in de reguliere handel een beperkte meerprijs op.

TEKST WICHERT KOOPMAN

In vergelijking met het gebruik van Belgisch witblauwsperma – alleen al in Nederland vorig boekjaar goed voor bijna 400.000 eerste inseminaties – blijft het gebruik van sperma van andere vleesrassen beperkt. Het afgelopen boekjaar was er echter een opmerkelijke ontwikkeling zichtbaar in de belangstelling voor

aberdeen angus. Het aantal eerste inseminaties met sperma van dit ras verdubbelde in Nederland in een jaar tijd ruimschoots naar 6600 stuks.

Geboortegemak is relatief

Gert Jan van den Bosch, specialist veestapelmanagement bij CRV, merkt ook in de praktijk dat de belangstelling voor het gebruik van angusstieren toeneemt, met name in het noorden van Nederland. 'Onder de gebruikers zijn veel veehouders die een hoge melkproductie nastreven', stelt hij vast. 'Zij vinden een korte draagtijd en licht afkalven belangrijk om de opstart voor de verse koeien zo gemakkelijk mogelijk te maken. Ook deze veehouders hebben een ondereind in hun veestapel waar ze niet mee verder fokken. Kruisen met angus is een alternatief voor het gebruik van Belgisch witblauw', legt Van den Bosch uit. Daarbij ziet de fokkerijspecialist dat een deel van de gebruikers angusstieren ook inzet op pinken.

In vergelijking met Belgisch witblauw scoren angusstieren gemiddeld inderdaad een stuk gunstiger voor geboortegemak. Maar de veronderstelling dat anguskalveren per definitie gemakkelijker worden geboren, moet wel worden genuanceerd. De verschillen tussen individuele stieren binnen het ras zijn groot. De angusstieren met de laagste cijfers voor geboortegemak scoren min-

Peter Arkesteijn: 'Gemakkelijk kalven, maar meeropbrengst valt tegen'

Een verandering van bedrijfsstrategie zette het fokbeleid van maatschap Arkesteijn uit Zuidlaren op de kop. 'We hadden altijd een extensieve bedrijfsvoering, maar raakten veel grond kwijt voor natuurontwikkeling', vertelt Peter Arkesteijn (41), die in maatschap met zijn ouders nu ongeveer 220 koeien melkt op zo'n 100 hectare land. 'Een intensieve be-

drijfsvoering rendeert het best bij een hoge productie per koe. Maar aan fokkerij hadden we de laatste tien jaar niet zo veel gedaan. Zo werkten we veel met eigen stieren', vertelt de veehouder.

Om de erfelijke aanleg van de veestapel op een hoger plan te brengen koopt de maatschap sinds twee jaar de overtollige vaarskalveren van een gerenommeerd fokbedrijf. 'Sindsdien insemineren we alleen de beste twintig procent van onze eigen koeien met sperma van holsteinstieren en de overige tachtig procent maken we drachtig van een Belgisch-witblauwstier. Ook van een groot deel van de pinken vonden we de fokwaarde niet hoog genoeg om mee verder te fokken', geeft Arkesteijn aan. 'Om ook deze dieren uit te sluiten voor de fokkerij zijn we ze gaan insemineren met sperma van angusstieren

met gunstige cijfers voor geboortegemak', vertelt hij.

'De kruisingkalveren hebben een laag geboortegewicht en de vaarsen kalven er minstens zo vlot van af als van holsteinkalveren', vertelt hij over zijn ervaringen. 'Maar de meeropbrengst valt ons tegen. De eenkleurig zwarte kalveren brengen amper meer op dan zwartbonte kalveren', vertelt de veehouder. 'Ze gaan bij ons gewoon mee met de kalverhandelaar. Via een gericht afzetkanaal is er misschien wel meer uit te halen', denkt hij. 'Maar als melkveehouder heb ik geen tijd om me daarin te verdiepen.'

Inmiddels zijn de eerste aangekochte kalveren – met hoge fokwaarden – overigens oud genoeg om te insemineren. Voorlopig staat het gebruik van angusstieren bij de maatschap Arkesteijn dan ook op een laag pitje.

Aberdeen angus wereldwijd populair vleesras

Aberdeen angus is een vleesras dat oorspronkelijk uit Schotland komt, maar nu overal in de wereld op grote schaal wordt gehouden. Deze populariteit dankt het ras met name aan de vleeskwiteit. Door het vlees van angusdieren lopen dunne vetadertjes die het vlees bijzonder mals en smakelijk

maken. 'Black Angus Beef' staat daarom in veel restaurants op de menukaart. Het ras wordt wereldwijd ook veelvuldig ingezet voor gebruikskruising met melkvee. Het angusfokprogramma is mede hierdoor zeer professioneel en progressief, onder meer door het gebruik van merkerfokwaarden.

Angusrunderen zijn relatief klein en hoornloos. Ze hebben een rustig karakter en gedijen goed onder sobere omstandigheden. Het merendeel van de wereldwijde anguspopulatie is zwart (black angus), maar er bestaan ook rode dieren (red angus).

De eenkleurige anguskalfjes komen vlot ter wereld en zijn volgens veehouders zeer levendig

der gunstig dan de Belgisch-witblauwstieren met de hoogste cijfers. 'Wie zekerheid wil over geboortegemak, doet er, zeker bij gebruik op pinken, verstandig aan om gebruik te maken van geteste stieren', adviseert Van den Bosch.

Eenkleurige kalveren niet geliefd

Kalverhandelaar Arjan van Mourik komt de eenkleurige zwarte anguskalfjes de laatste tijd regelmatig tegen op verzamelplaatsen. 'Het is niet zo gemakkelijk om een goed afzetkanaal voor deze dieren te vinden. Ze zijn vrij klein en worden – hoewel ze duidelijk meer bil hebben – nog wel eens verward met kruisingen met brown swiss', merkt hij. Dit soort kalfjes willen kalverhouders niet graag en inkopers lopen er daardoor vaak aan voorbij. Volgens Van Mourik valt de meerprijs die voor de anguskruislingen betaald wordt, dan ook tegen. 'Hooguit een paar tientjes boven holstein', schat hij. In de kalverhouderij doen de kalveren het overigens goed, hoort de handelaar. 'Het zijn sterke dieren, die goed drinken en ze classificeren ook duidelijk beter dan holsteins. Maar ze blijven te klein en daardoor vallen het eindgewicht en de meeropbrengst tegen', aldus Van Mourik. Hij verwacht dan ook niet dat het gebruik van angus nog veel meer opgang zal maken. 'Voor het merendeel van de veehouders blijft Belgisch witblauw het meest interessante ras om mee te kruisen. Als je de juiste stieren gebruikt, hoeven zware geboortes geen probleem te zijn', stelt hij. 'En veehouders die een alternatief zoeken, kunnen ook denken aan een ras als blaarkop. Ook daarvan kalven de koeien gemakkelijk af en de kalveren doen het prima in de mesterij.' Van Mourik erkent dat de specifieke vleeskwiteit van het angusras (zie kader) in de reguliere handel niet tot waarde wordt gebracht. Hij kan zich voorstellen dat er mogelijkheden zijn om er in een gespecialiseerde keten meer uit te halen. 'Maar laten we eerlijk zijn,' vindt de kalverhandelaar, 'dat is een nichemarkt. Het merendeel van de kalveren van melkveebedrijven komt uiteindelijk in de reguliere vleeskalverhouderij terecht.'